

ՆՍԼՆ ՄԻՔԵՅԵԼԻ ԾԱՆՆԱԶԱՐՅԱՆ (1877—1955)

Սույն թվի մայիսի 17-ին, կարճատև բայց ծանր հիվանդությամբ հեռու թողնելից հետո, յոթանասունութամյա հասակում վախճանվեց մանկավարժական բազմամյա վաստակ ունեցող պատմաբան, հնագետ - դրամագետ Ասլան Միքայելի Շահնազարյանը:

Ա. Շահնազարյանը ծնվել է 1877 թվին Վեռնային Ղարաբաղի Բյուրաթաղ գյուղում: Նախնական կրթությունը նույն գյուղում ստանալուց հետո, նա սովորում է Շուշու թեմական դպրոցում և ապա էջմիածնի Գեղորգյան ճեմարանում: 1897 թվին ավարտելով ճեմարանը, Շահնազարյանը նվիրվում է մանկավարժության, երեք տարի դասավանդում է Շուշու թեմական դպրոցում, որից հետո հրավիրվում է էջմիածնի Գեղորգյան ճեմարան և չորս տարի՝ 1900—1904 թ. թ. դասավանդում այստեղ:

Զբաղելով ավելի բարձրացնել իր գիտելիքները, Ա. Շահնազարյանը մեկնում է Պետերբուրգ և ընդունվում Պետերբուրգի համալսարանի Արևելյան լեզուների ֆակուլտետը: Նա փայլուն կերպով ավարտում է համալսարանի դասընթացը, իսկ նրա դիսերտացիոն աշխատությունն արժանանում է ոսկե մեդալի:

1910 թվին Ա. Շահնազարյանը մեկ տարով մեկնում է Բեռլին, ունկնդրում համալսարանի դասախոսությունները և միաժամանակ ծանոթանում Բեռլինի միջնակարգ դպրոցների ծրագրերի և դասավանդման մեթոդիկայի հետ:

Այնուհետև Ա. Շահնազարյանը դասավանդում է Թիֆլիսի Ներսիսյան դպրոցում (1911—1914 թ. թ.), Շուշու թեմական դպրոցում (1915—1918 թ. թ.), ապա նշանակ-

վում գիրեկտոր Ղուկասյան օրհորդաց դպրոցի (1918—1919 թ. թ.):

Ա. Շահնազարյանը երկար տարիներ աշխատում է նաև Իրանում, հայկական զանազան դպրոցներում՝ մերթ որպես տնօրեն և մերթ ուսուցիչ:

1933 թվին վերադառնալով Հայրենիք, Ա. Շահնազարյանը անցնում է աշխատանքի Երևանի Պետական թանգարանում նախ որպես հնագիտական և ապա դրամագիտական բաժնիների վարիչ, որտեղ և աշխատում է մինչև իր մահը:

Երևանի Պետական թանգարանում աշխատած համարյա բոլոր

տարիների ընթացքում, Ա. Շահնազարյանը միաժամանակ դասավանդում է Երևանի Պետական համալսարանում, Պոլիտեխնիկական ինստիտուտում, ինչպես նաև էջմիածնի Հոգևոր ճեմարանում:

1947 թվին Ա. Շահնազարյանը պաշտպանում է դիսերտացիա և ստանում պատմական գիտությունների թեկնածուի աստիճան: Նրա գրչին են պատկանում մի շարք գիտական աշխատություններ, որոնց ցանկը տալիս ենք հաջորդ էջում:

Ա. Շահնազարյանը, չնայած իր առաջացած տարիքին, մեծ խանդավառությամբ մասնակցում էր նաև Դվինի պեղումներին:

Էջմիածնի Հոգևոր ճեմարանի բացման առաջին տարիներին ստանձնելով բազմաթիվ տեղական առարկաների դասավանդությունը, Ա. Շահնազարյանը արդյունավետ ջանք է թափել և զգալի դեր ունեցել ճեմարանի առաջին երեք տարիների շրջանավարտ սաների հայագիտական դաստիարակության դործում:

Հարգանք նրա հիշատակին:

ԱՍԿԱՆ ՀԱՆՆԱԶԱՐՅԱՆԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

«ԶԱՔԱՐՅԱՆ (ԵՐԿԱՅՆԱՔԱԶՈՒԿ) ՏՈՀՄԻ ՄԱԿՈՒՄԸ, ԳԱՂԹԸ ԴԵՊԻ ԶՈՐԱԳԵՏ ԵՎ ՆԱԽՈՐԴՆԵՐԸ» (ԺԱՇԲ դար (տե՛ս «Շողափաք Ս. էջմիածնի», հայագիտական ժողովածու, Վաղարշապատ, 1913 թ., էջ 66—83):

«ԴՎԻՆ», պատմա-աշխարհագրական ակնարկ, հրատ. Արմֆանի, Երևան, 1940 թ., 140 էջ (սուսերեն):

«ԱԿԱԴ. Հ. ՄԱՆԱՆԴՅԱՆԻ «ՏԻԳՐԱՆ Բ ԵՎ ՀՈՒՄԸ» ԱՇԽԱՏՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆԸ», հրատ. Արմֆանի (տե՛ս «Տեղեկագիր» ՍՍՈՄ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի, Երևան, 1940 թ., № 1, էջ 220—227):

«ՄԵՎ ԶՐԻ (ՄԵՄԱՄՈՐԻ) ՍՏՈՐԻՆ ՀՈՍԱՆՔԻ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ՆԱԽԿԻՆ ԴԱՐԵՐՈՒՄ» (տե՛ս «Տեղեկագիր» ՍՍՈՄ Գիտությունների ակադեմիայի Հայկական ֆիլիալի, Երևան, 1941 թ., № 2, էջ 7—13):

«ԴԱՎԻԹ-ԲԵԿ», Հայաստանի քաղաքական վիճակը XVII դարի վերջին և XVIII դարի սկզբին (տե՛ս «Սովետական գրականություն և առվեստ», Երևան, 1942

թ., № 7, էջ 70—75, № 8, էջ 53—57, № 9—10, էջ 68—73):

«ՔԱԳՐԱՏՈՒՆՅԱՑ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏՈՀՄԻ ՄԱԿՈՒՄԸ» (տե՛ս «Հայաստանի պետական պատմական քաղաքների աշխատություններ», հատոր I, Երևան, 1948 թ., էջ 167—213):

«ՄԻՍԻԱՆԻ ՇՐՋԱՆԻ ՍԱՌՆԱԿՈՒՆՔ ԳՅՈՒՂԻ ՄՈՏ ՀԱՅՏՆԱԲԵՐՎԱԾ ԳԱՆՁԸ» (տե՛ս «Հայաստանի պետական պատմական քաղաքների աշխատություններ», հատոր II, Երևան, 1949 թ., էջ 7—35):

«ԱՐՏԱՇԱՏ», պատմա-աշխարհագրական տեսություն (տե՛ս «Հայաստանի պետական պատմական քաղաքների աշխատություններ», հատոր IV, Երևան, 1952 թ., էջ 151—224):

«ԱՐՄԱՎԻՐ», պատմա-աշխարհագրական ակնարկ (մամուլի տակ է և շուտով լույս կտեսնի):

